

نویسنده: م.ک. بهادر اکمار «M.K.Bhadrakumar» .
منبع و تاریخ نشر: اندیا پانچیلا «2026-03-26» .
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

ترامپ امیدوار است که تنش‌ها را کاهش
دهد و راهی برای خروج از درگیری
طولانی مدت با ایران پیدا کند. آیا او
موفق خواهد شد؟

*Trump hopes to de-escalate and find a way
out of the protracted conflict with Iran. Will
he succeed?*

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس ایران، به عنوان بالاترین چهره سیاسی در تهران ظهور کرده است

اهمیت عمیق دوحمله موشکی متوالی ایران به مرکز تحقیقات هسته‌ای دیمونا، که به شدت محافظت شده‌ترین سایت در کل اسرائیل است، در حال آشکار شدن است و ناگزیر مسیر جنگ ایالات متحده در ایران را تغییر می‌دهد. تنها چهار روز پس از اولین حمله موشکی ایران به دیمونا در شامگاه ۲۱ مارس، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، به دنبال پایان دادن به این درگیری سه هفته‌ای از طریق مسیری هوشمندانه و با یک «توافق» جزئی است که به ایالات متحده اجازه می‌دهد ادعا کند به اهداف خود رسیده است.

اگر کسی در دولت ترامپ باشد که بتواند چنین توافقی را برای رئیس‌جمهور تضمین کند، تنها جی. دی. ونس، معاون رئیس‌جمهور، است که به بدبینی نسبت به جنگ معروف است و خود نیز از ذینفعان است که مشتاقانه امیدوار است این جنگ به یک جنجال برای ریاست جمهوری تبدیل نشود. بنا بر این، انتخاب ونس توسط ترامپ برای مرحله بعدی مذاکرات باید با دقت مورد توجه قرار گیرد.

آمریکایی‌ها در ابتدا قبل از شروع درگیری بر توافقی گسترده با اهدافی فراتر از برنامه هسته‌ای ایران - محدود کردن زرادخانه موشکی ایران - اصرار داشتند؛ پایان دادن به حمایت خود از گروه‌های مقاومت؛ و احتمالاً حتی دستیابی به «تغییر رژیم» در تهران. اما آنها متوجه شده‌اند که تمام آنچه که امروز می‌توانند به عنوان «دستاورد» نشان دهند، ممکن است ایران را مجبور به استفاده از پتانسیل موشکی خود کرده باشد. اما همانطور که حمله به دیمونا پیام می‌دهد، ایران هنوز شگفتی‌هایی در چنته دارد.

مذاکرات آینده برخلاف دورهای قبلی در مسقط و ژنو، در مسیر مذاکره‌ای پیش خواهد رفت، زیرا ایران دست بالا را دارد. تهران طیف وسیعی از خواسته‌های جدید را اضافه کرده است - برچین پایگاه‌های ایالات متحده در خاورمیانه؛ آزادسازی دارایی‌های مالی «مسدود شده» خود در بانک‌های غربی؛ لغو تحریم‌ها؛ تضمین امنیتی. مطمئناً، ایران به دنبال شرایط مطلوب‌تری نسبت به دورهای قبلی خواهد بود.

در نگاه اول، این به این تصور اعتبار می‌بخشد که جناح‌های «تندرو» رژیم تسلط دارند. اما لزوماً اینطور نیست. به عنوان مثال، محمد قالیباف، رئیس مجلس، یک شخصیت سیاسی پر زرق و برق را در نظر بگیرید که طبق گزارش‌ها واشنگتن در حال آماده شدن برای مذاکره با اوست. او به عنوان یک «تندرو» شهرت دارد، اما سابقه‌ی ایفای نقش‌های محوری‌تر را نیز دارد، همانطور که سابقه‌ی طولانی او به عنوان شهردار پوپولیست تهران برای بیش از یک دهه گواه آن است. اظهارات عمومی او ممکن است بر مقاومت، قدرت ملی و لزوم مقابله با فشار خارجی به جای سازش تأکید داشته باشد، اما تصمیم ترامپ برای تعامل با او بر اساس این درک است که واشنگتن می‌تواند با او معامله کند.

ترامپ روز دوشنبه در مصاحبه‌ای که به نظر می‌رسید اشاره‌ای به قالیباف باشد، به کیتلان کالینز از سی‌ان‌ان گفت که ایالات متحده «مذاکرات بسیار قوی» داشته و «با مردی که در ایران بسیار محترم است» تعامل دارد... ما با افرادی سروکار داریم که به نظر من

بسیار منطقی و بسیار محکم هستند. افراد داخل [دولت] می‌دانند که آنها چه کسانی هستند، آنها بسیار محترم هستند و شاید یکی از آنها دقیقاً همان کسی باشد که ما به دنبالش هستیم.

وال استریت ژورنال از آن زمان گزارش داده است که ایالات متحده و اسرائیل قالیباف را موقتاً از فهرست اهداف خود برای نابودی حذف کرده‌اند.

کافی است بگوییم که خیلی چیزها به زیرکی ونس بستگی دارد تا واقع‌بینی قالیباف را بیرون بکشد و او را به مذاکره با روحیه عمل‌گرایی تشویق کند. خیلی چیزها به این بستگی دارد که ایالات متحده چگونه منافع اصلی ایران را که در درجه اول امتیازات اقتصادی، تضمین‌های عدم تجاوز و بازنگری در حضور نظامی آمریکادر منطقه است، در نظر بگیرد.

«توافق» قابل انجام است. نیویورک تایمز به نقل از مقامات ناشناس در تهران گزارش داد که ایران به ایالات متحده گفته است که به آتش‌بس موقت علاقه‌ای ندارد، بلکه به دنبال یک توافق صلح کامل با تضمین‌هایی در برابر حملات آینده ایالات متحده و اسرائیل است. مسلماً اظهارات اخیر ترامپ، که عملاً تلاش می‌کند وضعیت فعلی را به عنوان یک نتیجه سیاسی که قبلاً به دست آمده است، ارائه دهد، با این منطق مطابقت دارد.

جالب اینجاست که ترامپ اعلام کرد که «تغییر رژیم» در ایران از قبل اتفاق افتاده است و به ظهور رهبران جدیدی اشاره کرد که واشنگتن آماده گفتگو با آنهاست. او همزمان از «هدیه قابل توجهی» از تهران در رابطه با بخش نفت و گاز خبر داد - که به امتیازات اقتصادی اشاره داشت. طرف ایرانی در واقع چشم‌اندازهایی از همکاری اقتصادی - از سرمایه‌گذاری‌های مشترک در انرژی گرفته تا خرید هواپیماهای آمریکایی و مشارکت مشاغل آمریکایی در بخش‌های استراتژیک اقتصاد ایران - را پیشنهاد کرد.

روز دوشنبه، ترامپ با نخست‌وزیر نتانیا‌هو در مورد توافقی صحبت کرد که با اهداف اساسی عملیات نظامی سازگار خواهد بود. نکته، اهمیت تمایل طرفین برای کاهش تنش‌ها، حتی بدون یک توافق کامل است. برای این منظور، ترامپ همچنین در تلاش است تا کانال‌های ارتباطی کاری با رهبری ایران ایجاد کند.

در حالی که موضع رسمی تهران همچنان این است که هیچ مذاکره مستقیمی با واشنگتن در حال انجام نیست، تماس‌هایی بین ونس و یک نماینده مجلس ایران که نامش فاش نشده است - به گفته المانی‌تور، که به تشکیلات اسرائیل متصل است - در جریان است. در واقع، لحن ملایم اخیر تهران همچنین نشان می‌دهد که ممکن است مسیرهای مذاکره خاصی از طریق میانجیگری کشورهای ثالث مانند مصر، ترکیه، قطر و پاکستان باز شده باشد.

سوال بزرگ این است که آیا همه این نشانه‌های اولیه نشان دهنده تمایل نخبگان تهران برای کاهش تنش است یا خیر. نشانه‌ها امیدوارکننده هستند. اکسیوس گزارش داد که جلسه‌ای با حضور مقامات عالی‌رتبه آمریکایی و ایرانی در اسلام‌آباد در دست بررسی است.

بازار انرژی در چنین مواقعی یک عامل پیش‌بینی‌کننده قابل اعتماد است. به گزارش فایننشال تایمز، اندکی قبل از اعلام «مذاکرات سازنده» دونالد ترامپ با ایران، معاملات آتی بزرگ نفت در بورس نیویورک انجام شد. قراردادهایی به ارزش تقریبی (۸۵۰) میلیون دلار تنها در عرض چند دقیقه منعقد شد. و پس از توییت ترامپ مبنی بر اعلام تعویق حمله به زیرساخت‌های انرژی ایران، قیمت نفت سقوط کرد، در حالی که شاخص‌های سهام افزایش یافتند! این تصادف عجیب طبیعتاً سوءظن‌ها را در مورد «معاملات داخلی» برانگیخت. با این حال، کاخ سفید اصرار دارد که اقدامات دولت صرفاً بر اساس منافع ملی انجام می‌شود.

در همین حال، عربستان سعودی و امارات متحده عربی به طور فعال ترامپ را تحت فشار قرار می‌دهند تا جنگ را به پایان تلخ خود برساند و حضور ایران را در ژئوپلیتیک منطقه «محو» کند. به عبارت ساده، این دو الیگارش‌ی قدرتمند عرب سنی با اسرائیل همسو هستند. چنین دخالتی خطر شکست گفتگو بین ایالات متحده و ایران را افزایش می‌دهد.

----- **با تقدیم احترام «2026-04-11»**

.....